

Telif ihlal tespiti daha nazik bir şekilde yapılamaz mıydı?

BASKIN MI YAPILDI? GÜNDEM Mİ YARATILDI?

Eminim duymuşsunuzdur, geçtiğimiz günlerde Sertab Erener ve Kenan Doğulu'nun verdiği konser polis baskınına uğradı. Nedeni ise yapılan telif ihlaliydi. Bu haberleri okuyunca düşündüm, acaba bu tespit "baskın" değil de bir "ziyaret" ile yapılamaz mıydı?

Biz çok coşkulu bir toplumuz. Harala gürele her şeyi patırtı gürüldü içine yapmayı severiz. Hakkımızı bile ararken, yüzde 100 haklı olduğumuz halde öyle bir eser gürlü ki bir anda oklar bize döner ve haklı olduğumuz halde ofsayta düşeriz. Penaltımızı anlatmak yerine gider hakeme saldırmızı kırmızı kart yeriz.

ACI BİR KELİME: BASKIN!

İşte öyle bir şey yaşandı geçtiğimiz hafta. Türkiye'de müzik teliflerini toplayan dört kuruluşun ikisi MESAM ve MSG 6 Ağustos'ta Kenan Doğulu, 7 Ağustos'ta ise Sertab Erener'in konserini organize eden organizasyon şirketi Atlantis Yapım'ın telif ihlali yaptığı gerekçesiyle bir baskın yaptı. Burada "baskın" demek bana çok ters geliyor ama dürüst olayım hem yerine koyacak başka bir kelime bulamadım, hem de tüm medya "baskın" kelimesi kullanıldığı için ben de

Doç. Dr. Michael
KUYUCU

İçim acıya acıya "baskın" diyorum. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de konserlerde seslendirilen şarkılar için, mekanlarda, radyolarda, televizyonlarda, dijital platformlarda kullanılan şarkılar için bir telif ödemesi yapılması lazım. Bu telif ödemelerinin takibini de meslek birlikleri yapar. Türkiye'de MSG ve MESAM müziğin mutfağında olan eser sahiplerinin telif haklarını temsil ederken, MÜYORBİR şarkıcıların, MÜYAP'ta patronların haklarını temsil ediyor. Patron derken o şarkının yer aldığı albümü yayınlayan müzik şirketini demek istedim.

TESPİT YAPMA KANUNİ BİR HAK

MSG ve MESAM Kenan Doğulu ve Sertab Erener konserinin organizatörünün telif anlaşması yapmaması nedeniyle konser alanlarına temsilcilerini yollayarak tespitte bulundular. Kanunen o konserin yapıldığının tespit edilmesi lazım

yani oraya gitmeleri gerekli. İlgili kanun "Umuma açık alanlarda müzik kullanımı için yasal olarak alınması gereken izni almadan ve meslek birlikleri ile herhangi bir lisans sözleşmesi yapmaksızın canlı konser etkinliği düzenlediği gerekçesiyle" tespit yapmaya izin verir, der.

DAHA NAZİK BİR "BASKIN" OLAMAZ MIYDI?

Haberleri ve olayı incelerken bir ara düşündüm. Konser alanı Turkcell Vadi İstanbul. Yani çok önemli ve prestijli bir yer. Sponsor Turkcell, çok önemli bir marka. Sanatçılar Kenan Doğulu ve Sertab Erener, sanatçının önemlisi önemsizi olmaz ama ikisinin sektörde yeri belli. Bu tespit acaba biraz daha sakin bir biçimde yapılamaz mıydı?

Bence bu nazik bir görüntü olmadı. Hak aramanın nezaketi olur mu? Diyebilirsiniz, ama hak ararken çevresel faktörleri göz ardı etmemek gerekir. Meslek birliğinin yöneticileri daha sonra "İsteseydik gelenleri içeri almazdık" şeklinde benim kulağıma hiç hoş gelmeyen bir açıklama da yaptı. Yani, "İsteseydik izleyicileri de, sanatçıları da mekana almazdık" demek istedi. Doğru, ama yapılmaması gereken bir açıklama.

DAHA FARKLI OLABİLİR MİYDİ?

Neyse dönelim olaya. Bu konser basmaları filan hoş şeyler değil. Ben olsaydım noteri alırdım, polis eşliğinde dışarıda konserin başlamasını beklerdim. Konser sırasında noter bir tek şarkı dahi çalınsa tespiti yapardım. Sonra Atlantis Yapım adlı bu konserleri düzenleyen organizatörlerle daha sakin, dinleyicilerin göremeyeceği bir alanda görüşmemi yapardım. Öyle büyük bir şatafata girmezdim. Tespiti yapar, hemen mahkemeye giderdim. Tespit sonrası da gerekli basın açıklamasını yapar üstümde bir zan kalmamasına da dikkat ederdim. Ya da konserden bir saat önce mekana gider, organizatörle görüşürdüm. Ya da baskın için içeri girmeden önce organizatöre son bir çağrıda bulunur, onunla dışarıda görüşür yine tespiti yapardım. Bunu böyle yapsaydınız da hem konsere gelen müzikseverler hem de konser

verecek sanatçıları bir dakika dahi olsa bu olayla muhatap etmeseydiniz daha iyi olmaz mıydı?

Şimdi düşünün konseriniz var ve siz sahneye çıkmadan önce polis eşliğinde birileri kulisinizin etrafında geziniyor. Dünyanın en tecrübeli şarkıcısı dahi olsanız, modunuz düşmez mi? Aklınız kalmaz mı? Modunuz da düşer, aklınızda kalır. Bir de MSG tamamen müzisyen ve şarkıcılardan oluşan bir meslek birliği, başkanı da Ferhat Göçer. O da bir solist, acaba kendi konserinden önce kulisinin etrafında polis eşliğinde bir hareketlilik görseydi neler hissedirdi?

İŞLEM DOĞRU AMA YÖNTEM HATALI

Ferhat Göçer daha sonra yaptığı açıklamada "mücadelenin söz yazarı ve besteci üyelerinin telif bedellerini ödememekte direnen ve lisans anlaşması yapılmayarak emeklerini yok sayıp bir de bunu marifet sayan bazı mekân, kurum ve organizasyon firmalarına karşı" dedi. Mücadelede yüzde yüz haklısın. Ama yöntem sert oldu.

İki yıldır "müzik susmasını" diye bağıryoruz. Müzik yasaklarını eleştiriyoruz, konserlerin bitiş saatlerinin 01:00 olmasını eleştiriyoruz. Özetle müziğin susmaması için hepimiz elimizden geleni yapıyoruz ama yüzde yüz haklı olan ve bu hakkını arayan meslek birlikleri konser alanı basıyor ardından da "İsteseydik gelenleri içeri almazdık" diyor. Böyle olmaz. Bunu yaparsan o zaman müziği susturmakla suçladığın insanlardan ne farkın olur?

Acaba MSG ve MESAM yönetiminde bir sosyolog, bir psikolog, bir iletişimci olsaydı ve onlara da danışsalar mı bu "baskın" daha rasyonel ve daha sempatik bir biçimde yapılabilir miydi? Kesinlikle Evet!

